«بوزانتيون»
ارمنيجه يومى وسياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسؤلى
بوزانت كچيان
مطبعه وادارهخانهسى باب عالى جادهسنده ٣٨ نمرولى
دائرهٔ مخصوصهدهدر

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. վեցամսեայ 3½, եռամսեայ 2: —Արտասահման 40 ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10: Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Ռուսի Լեհաստան:

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի գլխոց Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆԸ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur–Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ԳԱՀԻՐԷ, 26 Յունիս

Սովորաբար, այնպէս կ'կարծուի թէ տարուան կէսը, մայիսէն հոկտեմբեր, saison morte է Եգիպտոսի համար ուրիշ ո՛ր և է երկրէ աւելի, որու միջոցին ամէն գործունէութիւն կ'դադրի. ասիկայ կրնայ ճշմարիտ ըլլալ ընկերային զբօսանքներու տեսակէտով, որոց կազմակերպիչներն ու վայելողները դէպ ի զով կլիմաներ կ'երթան ամառն, և զբօսաշրջիկներու հետ առեւտուր ընող վաճառատուներուն ու մեծ օթէլներուն համար միայն որք քիչ մը դադար կ'առնեն: Ասկէ դուրս, կեանքի պայքարը, շահելու տենչը, ճարտարարուեստ ծրագիրներ, երկրագործական աշխատութիւնք, քաղաքական հարցեր, լրագրութիւն, ամէն բան տենդագին շարժման ու յառաջխաղացութեան մէջ է այս միջոցիս ինչպէս ձմեռը: Բնիկ տարրն, էն բարձր պաշտօնատարէն սկսելով մինչեւ շրջուն մանրավաճառ տղաքներն որք փողոցներուն ճշմարիտ աէրերն են այստեղ, ու օտարազգիներն՝ անոնք որ գործ մը, արուեստ մը ունին ձեռքերնին, դուլ ու դադար առնել չեն գիտեր. կ'աշխատին ու կ'աշխատին. իրենց տոկալուն գաղտնիքը՝ մեթոտաւոր կերպով աշխատելնուն մէջն է. ցերեկուան երեք ժամու հանգիստն ու գիշերային պառյը նոյնքան պարտաւորիչ կը նկատեն ո՛րքան առտուան ժամերուն ու յետ միջօրէի սահմանուած ժամերուն աշխատութիւնը: Հանրային ամէն գործողութիւն իր կարգուսարքն ու եղանակն ունի, որ կապուած է կա՛մ տեղային պահանջումներուն և կա՛մ Նեղոսի բարձրացման հետ: Պատերազմն իսկ,— եթէ կրնանք այս անունը տալ Սուտանի արշաւանքին,—բացառութիւն չի կազմեր այս ընդհանուր կանոնէն. ա՛ն ալ իր որոշ եղանակն ու շրջանն ունի. յուլիսին կ'սկսի՝ նոյեմբերին դադրելու և յաջորդ տարին շարունակուելու համար: Անգլիացի զօրապետներն որք կ'վարեն այս արշաւանքը, ճատրակ խաղացողի մը պաղարիւնն և ուշիմութիւնը կ'ցուցունեն, որ քանի մը ժամ սեղանին առջեւ նստելէն ետք՝ խաղը կ'ընդհատէ, ընթրելու, պառյտի ելնելու համար, երկրորդ օրը վերսկսելու պայմանաւ:

Հէրպէրթ Քիչնէր փաշա, եգիպտական բանակին սպարապետն, որ 1896ի վերջերը Տոնկոլան գրաւելէ ետք Գահիրէ վերադարձած էր, երէկ առտու վերստին մեկնեցաւ դէպ ի Սուտանեան սահմանն, իր պատերազմական յառաջխաղացութիւնը շարունակելու: Եգիպտոսի ժողովուրդին համար կենսական կարեւորութիւն ունեցող այս արշաւանք, որ Սուտանի պէս հարուստ ու լայնածաւալ երկրի մը դուռները պիտի բանայ, առեւտրական հաղորդակցութիւնները վերահաստատելով ու երկաթուղին երկարելով հետզհետէ, կրնաք ըմբռնել թէ ի՛նչ մեծ հետաքրքրութիւն կ'ազդէ հո՛ս մանաւանդ: Արաբական ու եւրոպական թերթեր օրն օրին կ'զբաղին անով, կերպ կերպ ենթադրութիւններ ընելով թէ արշաւանքը մինչեւ ո՛ւր պիտի հասնի, վիճաբանելով, գիրար հերքելով, սուտն իրաւին խառնելով, մինչ սպայակոյտն՝ անձայն անշշուկ պատրաստած իր ուղիղծն ու յառակաձեւերը՝ գործի կը ձեռնարկէ, առանց հրապարակելու թէ Պէրպէրիստա՞ն է իր նպատակակէտ թէ Խարթում, ի՞նչ ճամբով պիտի երթայ և ի՞նչ միջոցներով պիտի պատերազմի: Այս արշաւանքը ցամաքէն միայն չի կատարուիր. Նեղոսն ալ իր օժանդակութիւնը պէտք է նուիրէ անոր՝ իր ջուրերուն բաւականաչափ բարձրացումովը, որպէս զի տեղ տեղ ցցուած ժայռերը ծածկուին ու ռազմամթերք փոխադրող նաւերուն կարելի ըլլայ անցնիլ: Եթէ, ինչպէս կ'յուսացուի, Քիչնէր փաշային բանակը մինչեւ հոկտեմբեր կարենայ հասնիլ Պէրպէրիստան, Նեղոսի հովիտէն 269 մղոն տարածութեամբ երկիր եգիպտական հողին միացուած պիտի ըլլայ վերջին արշաւանքին սկիզբէն՝ այսինքն մէկ տարիէ ի վեր: Պէրպէրիստանէն մինչեւ Խարթում՝ գետի ճամբով՝ կ'մնայ 200 մղոն երկարութիւն տեղ:

Անգլիացի զօրապետն որ կ'վարէ այս ճակատամարտ, իրեն սկզբունք ունի՝ կ'ըսեն՝ յամր բայց ապահով ընթանալ, առանց բնաւ աճապարանքի, առանց յախուռն յարձակման: Իր գրաւած երկիրները կարել անցնելէ աւելի հոգ կ'տանի կատարելապէս տիրանալ անոնց, չէնցնել զանոնք, հաղորդակցութեան ուղիներ հաստատել շրջականերուն հետ, առեւտուրի ու չահագործման դիւրութիւններ ընծայել բնակիչներուն. այս կերպով, հաւանական է որ այն օրն ուր Խարթում մտնէ, ամէն հաղորդակցութիւնք՝ ո՛չ միայն Պէրպէրիստանի ու Տոնկոլայի, այլ նաեւ Սուաքինի հետ՝ ապահովուած ըլլան, ինչ որ մեծապէս պիտի դիւրացնէ արշաւանքին նպատակակէտը: Կասադի «Հականգլիականներ» կան, մանաւանդ Ֆրանսացիներ, որք մինչեւ իսկ կ'գրեն թէ Սուտանի Տէրվիշներն ընդդիմութիւն չեն ըներ թշնամի բանակին, հասկցնել ուզելով թէ սպարապետը կ'յաղթէ՝ առանց պատերազմելու, կամ կ'կաշառէ թշնամին: Արդէն, Ֆրանսացիներն ինչե՛ր չեն յօրիներ երբ խնդիրն Աֆրիկէի անգլիացիներուն վրայ է: Դեռ այսօր հասնող եւրոպական Սուրհանդակին բերած Բարիզեան թերթերն ամենայն լրջութեամբ կ'հրատարակեն Գահիրէէ ուղղուած Հավասի հեռագիր մը որ կ'ըսէ թէ «Անծանօթ պատճառներով հրամայուած է դադրեցնել ո՛ և է զինուորական գործողութիւն Սուտանի վրայ. հետեւաբար, անգլեւեգիպտական արշաւանքը տեղի պիտի չունենայ»,—ու կարգ մը մտացածին տեղեկութիւններ զօրս կարդացած ատեննիս՝ արշաւախումբը ճամբայ ելած է արդէն քսան և չորս ժամէ ի վեր:

Քիչնէր փաշա նորէն օրուան մարդը կ'դառնայ ուրեմն ինչպէս հոս՝ նոյնպէս Անգլիոյ մէջ, ուրուն մամուլը մեծ հետաքրքրութեամբ կ'հետեւի Սուտանի արշաւանքի ընթացքին: 1896ի ձմեռնամուտին ալ պատահեցաւ նոյն բանն, երբ Տոնկոլան գրաւած՝ յաղթական վերադարձաւ եգիպտական մայրաքաղաքն. իր ռազմագիտութիւն, Աֆրիկէի խորերն անապատի բնակիչներուն դէմ ինքնատիպ ճակատամարտ մը մղելու տոկունութիւնը նոր զարկ մը տուած էին իր համբաւին: Այդ թուականին, դեռ նորեկ մը, այս երկրին մէջ, ամէն օր կարդալով ու լսելով «Սէրտար»ին անունն, հետաքրքրուեցայ անգամ մը տեսնել զինքը:

Իրիկուն մը, Խտիվական Օբէրայի հրապարակին եզրը, ծառազարդ անկիւն մը նստած էինք տեղացի բարեկամի մը հետ, որ յանկարծ խօսակցութիւնն ընդհատելով.

—Քիչնէր փաշան կ'ուզե՞ս տեսնել, ըսաւ, ահա՛ կ'անցնի:

Բնազդաբար, ուշադրութիւնս հրապարակին կողմը դարձուցի, կառքերու շարքին մէջ փնտռելով միքդորիա մը կամ գօ-բէ մը որուն մէջ համազգեստաւոր անձ մը բազմած ըլլար, մէկ երկու հետեւորդներով:

—Բայց սխալ կ'նայիս, յարեց խօսակիցս, մայթին վրայէն կ'երթայ ու քովերնէս կ'անցնի. տե՛ս:

Հետաքրքրութիւնս զարմանքի փոխուեցաւ:

Բարձրահասակ երիտասարդ մ'էր անցնողը, հազիւ քառասուն տարեկան, մոխրագոյն թեթեւ բաճկոն մը հագած՝ կարճ բաճկոնակով, մէկ ձեռքը բարակ գաւազան մը ու միւսը գրպանը դրած, անփոյթ ձեւով, աննշմարելի գնացքով:

Այս պարզ մարդն որ աւելի զբօսաշրջիկի մը երեւոյթն ունէր քան սպարապետի, յաջորդ չարթուն Լոնտոն կ'երթար և Թագուհւոյն կ'ներկայանար, որ մեծապէս ընդունելութիւն մը կ'ընէր անոր ու Բաղանեաց պատուանշանը կ'շնորհէր:

ԳԱՄԷՐ

ՀԱԿԱՄԻՍԻՈՆԱՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 25 Յունիս 97. (Ն. Տ.)

Հայոց մէջ Միսիոնարաց ունեցած գործունէութեան նկատմամբ ժամանակ ժամանակ Բիւզանդիոնի միջոցաւ լոյս տեսած տեղեկութիւններ ինձ առիթ կուտան սոյն երկտողս ձեր ընթերցողաց հաղորդելու:

Տեղս գտնուած Հայոցմէ եղան մարդիկ որ տեսան Միսիոնարաց ընթացքն և հնարքներն, և բարեգործելու ու աւետարանելու քօղին տակ ունեցած խորամանկութիւնը: Այս բաներն ամերիկացի ժողովրդեան բացատրող կարգ մը յօդուածներ հրատարակելով տեղական երեւելի թերթերու մէջ, նաեւ անգլիերէն ընդարձակ գիրք մը հրատարակելով, ցոյց տուին որ Միսիոնարք «իրենց յատուկ եղած կորկոտներն ունին աղալիք» և Հայոց կարօտ վիճակէն օգտուելով, կ'ուզեն իրենց անձնական նկատումներն յառաջ տանիլ, և փոխանակ Հայոց օգուտ մ'ընելու, անուղղակի վնաս կ'հասցնեն ուրեք ուրեք: Ամերիկացւոց աչքերը բացուեցան այս յայտնութիւններով և սկսան Միսիոնարաց արուեստեալ աղաղակներուն կարեւորութիւն չտալ և իրենց դրամներն առաջուան պէս պարզամտութեամբ չյանձնել անոնց: Միսիոնարաց կուսակից թերթերն այժմ սկսած են աղաղակել թէ միսիոնարական գործին համար եղած նուիրատուութեանց գումարն արագաբար կը նուազի և Թուրքիոյ մէջ եղած միսիոնարութեան գործը կործանման մօտ է, եթէ Ամերիկացիք իրենց անհամակիր վարմունքը շարունակեն: Պորտ ընկերութիւնը տեսնելով որ իր եկամուտներն արագաբար կ'պակսին, ելաւ Հայոց որբերուն համար սատակ ժողովելու գործին ալ ձեռնարկեց, որպէս զի իրենց եկամուտներուն պակասութեանն առավ դարման մը ըլլայ: Բայց Կ. Պոլսոյ թերթերը կարդալով և իմանալով որ հայ որբերն իրենց կրօնքէն և ազգութենէն հանելու համար կ'գործածուին այդ հաւաքուած դրամներն, այդ եւս ամերիկեան թերթերու մէջ հրապարակ բերուեցաւ, և Ամերիկացիք աղօր համար ալ սատակ տալէն պաղեցան, որովհետեւ Ամերիկայի ժողովուրդը չուզեր որ պայքար մղուի Հայ. Եկեղեցւոյ դէմ: Պորտ ընկերութեան գանձային վիճակն ո՛ր աստիճան քայքայման մատնուած ըլլալն ասկից կրնաք հասկնալ որ անոր Գործադիր ժողովն իբր տարի ու կէս առաջ որոշեց միսիոնարութեան ծախքերը կտրել, կամ Թուրքիոյ մէջ գտնուող Միսիոնարներէն 50% ն ետ կանչելով և կամ անոնց ուրաքանչիւրին թոշակը 50% զեղչելով: Թուրքիոյ Միսիոնարք ի հարկէ ստիպեալ այն ատեն հաճեցան որ ամէնքն ալ իրենց պաշտօնին գլուխը միան 50% զեղչեալ թոշակաւ (Քան զի եթէ Ամերիկա վերադառնան, հոս իրենց փայլուն ասպարէզ մը չկայ իրենց ապրուստին համար, քանի որ արդէն հազարաւոր անպաշտօն քարոզիչներ կան որ կ'սպասեն քարոզիչի մը մեռնելուն և կամ հրաժարելուն որ իրենք անոր բեմը ցատկեն, և բեմ ունեցող քարոզիչներ կ'դանդատին թէ անպաշտօն քարոզիչք իրենց նեղութիւն կուտան ճիզուիթական մեքենայութիւններով զիրենք հրաժարեցնել տալու համար:) Բայց անկից ի վեր Պորտ ընկերութեան եկամուտն հետզհետէ այնքան նուազած է որ այժմ չեն կրնար իրենց Միսիոնարներն ի Թուրքիա պահել մինչեւ իսկ այդ մեծապէս զեղչեալ գներով և յառաջիկայ տարիէն սկսելով կամայ ակամայ պիտի ստիպուին իրենց Միսիոնարներուն թիւն ալ զեղչել: Պորտի գործերն ա՛յնքան աւրուած են որ անցեալ տարուան Տարեկան Ժողովին մէջ Գործադիր ժողով մը մեծ դժուարութեամբ կրցին ընտրել, քանզի ոչ ոք կ'յօժարէր անոր անդամ ըլլալ: Պորտի նախագահն ալ յուսահատած, այս տարի իր հրաժարականը կուտայ: Զզարմանաք եթէ Կ. Պոլսոյ Պայպլ Հաուզին գործունէութիւնն յառաջիկային մեծապէս վնկչուած տեսնենք . . . :

Այս տեղ կարգ մը ազգայիններ կան որք ժրութեամբ կ'աշխատին Ամերիկացւոց ցոյց տալ թէ իրենց Միսիոնարք Թուրքիոյ մէջ իրօք տարբեր գործ մը կատարած են քան ինչ որ կ'ակնկալէին Ամերիկացիք: Այս ազգայինք ամերիկեան մամուլին մէջ և այլ միջոցներով եռանդեամբ յառաջ կ'քշեն միսիոնարական գործն իր հարազատ գոյներով պատկերելու ձեռնարկը: Թուչէ կարճամիտ ոմանք ի մերայնոց կարծեն թէ ասիկա Հայ որբերուն վնաս եւ զրկանք կ'պատճառէ, բայց ի վերջոյ պիտի տեսնուի որ ընդհակառակն Հայ որբերուն բարելաւութեանը բոլորովին օգտակար պիտի ըլլայ Միսիոնարաց այժմեան ձեւով գործունէութեան կրճատումը: Ժամանակ է որ մերայինք ըմբռնեն թէ հայ աղքատներն եւ հայ որբերն ուղղակի հայ կեդրոններէ խնամուելու են, և այս մասին Ամեն. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հօր փայթեռանդն ջանքերը մխիթարական եղած են այս տեղի Հայոց, միայն թէ այն ջանքերն աւելի մեթոտաւոր եւ աւելի յարատեւ ուղղութիւն մը պէտք էր ունենային:

Վ. ՀԱՅԿՈՒՆԻ

ԱԶԳ. ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ԿԵՍԱՐԻԱ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ԿԵՍԱՐԻԱ, 23 Յնս. 97.

Ամսոյս 7ին տեղի ունեցաւ ի Թալաս Միսիոնարներու խնամոց տակ Ազջկանց-Գիշերօթիկ վարժարանին տարեկան հանդէսը: Սայէպալեանի հոյակապ տունը, զոր քանի տարի առաջ գնեցին Ամերիկացիք 1700 ոսկւոյ, լցուած էր քաղաքէն և շրջականերէ հրաւիրելոց բազմութեամբ: Տան դահլիճը վերածուած էր ամփիթատրոնի ուր բազմած էին 60ի չափ աղջիկներ ամենամեծ մասամբ Հայ, նաեւ Յոյն բողոքականներ, ամէնքն ալ հագուած տօնական աւուր զգեստ յորս կ'տեսնուէին երեք չրջանաւարտ Հայուհեաց ուսընդանութ ձգուած երիզներ յա... , ի վեր վերտառութեամբ: Հրաւիրելոց մէջ կային մեր Տէր. Առաջնորդն եւ քաղաքի ուսուցիչներէն ոմանք: Քննութիւն մը չէր այս, այլ տարեկան հանդէս մը: Աղօթքով մը սկսաւ և բերան եղած կամ գրաւոր հայ. տաճկ. անգլ. և յունարէն արտասանութիւններ ըրին աշակերտուհիք յաջորդաբար: Երաժշտութիւնն իր բաժինն ունէր հոս և օրիորդք ձայնով կամ օրկանի սանդղա՛նց վրայ ածուած կտորներով կ'երգէին աղօթքներ: Քանազբօսիկ ճիգ մը թափուած կ'տեսնուէր մանաւանդ ատենախօսութեանց մէջ՝ հայ լեզուին գոյութիւնը ցուցնելու. բայց ի զո՛ւր: Իսկապէս բացակայ էր անիկա. ու մենք չէինք սպասեր արդէն, զի գիտէինք թէ երբ լեզու մը իր ներկայացուցիչը չունի վարժարանի մէջ, հետեւութիւնը շատ պարզ է: Առաջնորդ Հայրն իր կարգին խօսած ատեն՝ դիտել տուաւ այս թերին Պատ. Միսիոնարաց և չհշտեց սա կէտը թէ ամէն ազգ իրաւունք ունի սատանալ ազգային կրթութիւն մը, թէ այս զանցառութիւնն արհամարհանք մ'է տոհմային իրաւանց: Պատ. Մր. Ֆառըլ, որ անարգական ակնարկ միայն գիտէ նետել այն դաշտին, ուր կ'գործէ 20-30 տարիներէ ի վեր ըստ հաճոյս, կ'ապրի ի շնորհս այդ դերբուկ և անօգայ դաշտին (իրեն հայեացքով) գոյութեան: Փոյթ չէ մեզ բնաւ զի աւելի երանութիւն է իրեն թերեւս յիշել այն քաղցր օրերն՝ յորում Ամերիկայի թատատուներ անտառներու մէջ սուր կացինով կ'գործէր, կենաց բաղնին քարոզն ըլլալէ առաջ: Դժբախտաբար այս տարագէմ դաշտն իրեն վիճակած է այսօր. փառաւոր չէնքեր և թերեւս լաւ ամսական մը դրուած են իր տրամադրութեան տակ. ուստի քիչ մը խիղճ պէտք կ'ըլլայ օգտակար ըլլալու իրենց գտնուած միջավայրին, հաստարմատ կրթութիւն մը տալու ուսանողաց. բան մը տարօրինակ կ'գտնենք մենք և մեր կարճ խելքը չի հասնիր: Իրենց խնամոց յանձնուած վարժարանաց մէջ կ'դասախօսուին Թուրք, հայ. և անգլիերէն, երբեակ լեզուներ. բայց ո՛չ մէկուն վրայ դրուած է ուսուցման հիմն, ո՛չ մէկուն տրուած է նախապատուութիւն, ո՛չ մէկն ընդունուած է իբրեւ պաշտօնական լեզու, լեզու որուն վրայ դառնայ վարժարանի առանցքը: Ինչպէս կ'տեսնուի՝ հոս խնդիրը նախապատուութեան վրայ ալ չէ. հիմ մ'ունենալու վրայ է: Մինչ հայերէնի, իբրեւ տոհմային լեզուի, արժանի պատիւ տրուած չէ, երկրին տիրող լեզուին ալ գրական ու հիմնական ուսուցումն յարգուած չէ: Ամերիկայէ կամ Եւրոպայէ եկող ամէն պաշտօնեայ, կա՛մ տնօրէն, կա՛մ տնօրէնուհի են լի թոշակներով, իսկ Պոլսէ կամ ներսէն պաշտօնեաներ՝ սպասաւոր կամ սպասուհի, առ առաւելն 250 դհ. ամսականով և իրենց քմահաճոյից ենթակայ: Գալով անգլիերէնի, որուն համար այնչափ կարօտը կ'քաշէ հասարակութիւնն և դրամ կ'սպառէ՝ տասնեակ տարիներէ ի վեր Կեսարիոյ դաշտին մէջ աշխատող այս ժիր մշակներն իրենց պտուղը չցուցուցին. իրենց աշակերտող անգլիախօսի մը չհանդիպեցանք կամ գէթ չլսեցինք: Մինչդեռ Ժէզուիթներ՝ հազիւ 8—10 տարի է որ հաստատուեցան ամրապէս՝ ունեցած են իրենց ֆրանսերէն խօսող աշակերտները: Ջնք կրնար մեր վիշտը ծածկել Պատ. Միսիոնարաց խնամոց տակ գտնուած վարժարանաց անկեալ և աննախանձելի վիճակի մասին և կ'զգուշինք սա մտածումէն. իրենց պաշտօնը կրնայ ըլլալ կա՛մ կրօնական փրօփականտայութիւն մը կամ մարդասիրական ձեռնարկութիւն մը: Բայց կրնան վստահ ըլլալ զի յո՛րմէ հետէ հալածումը դադրեցաւ բողոքականութեան դէմ, ա՛լ աճելէ դադրեցաւ իրենց այդ առաջին պաշտօնի արդիւնքը: Սակայն երկրորդը կ'մնայ միշտ իր բարձրութեան մէջ: Արեւուն տակ պիտի չըլլայ օր մը որ պէտքը չզգացուի մարդասիրութեան, բարեգործութեան: Պատ. Միսիոնարք գիտեն թէ ո՛րչափ սէր, ի՛նչ համակրանք, քանի՛ պատիւ ցուցուեցան իրենց ամէն անգամ որ գործեցին այս նպատակին մէջ, մանաւանդ վերջին տնտեսական տագնապին ժամանակ, ամէն բերան գովեց զիրենք, ամէն սիրտ օրհնեց:

Այսօր բարեբախտաբար բարեգործական այս ճիւղն իրենց բոլոր ուշադրութիւնը գրաւելու տեղ չունի. ժամանակ է որ իրենց բազուկը կարկառեն յօգուտ բնական կրթութեան մը այն երկսեռ մանուկներուն որոց փափուկ կարողութիւնք պատրաստ են ընձիւղելու ազնիւ կամ գձուձ ծիլերով, ըստ այն տպաւորութեան որ դրոշմուեցաւ իրենց մատաղ սրտին մէջ իսկ: Այն արհամարհուած դաշտը բնաւ ապերախտ գտնուած չէ հանդէպ բարերարներու: Դառնանք մեր հանդէսին: Մանրամասնութեանց չենք մտներ: Երեք ժամէ աւելի տեւեց հանդէսը: Երեք Հայ օրիորդները, վարժարանի շրջանն (.°) աւարտած, ընդունեցան վկայական: Պատ. Քերովբէ նոյն հաստատութեան կողմէ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վեհ. Սուլթանին համար՝ շնորհակալ եղաւ հասարակաց վստահութեան. ի մէջ բերաւ ուսման օգտակարութիւնը, քաջալերեց շրջանաւարտներն և ըսաւ թէ լաւագոյն պտուղներ կ'ակնկալուի կրթուածներէ: Իսկ եթէ վերջէն դէչ համբաւ կ'ստանան կրթութիւն ստացողներ՝ այն իրենց սրտին ծնունդն է: Վերը յիշուածին պէս մեր Առաջնորդ Հայրն այն իրաւացի դիտողութիւնն ըրաւ տոհմային կրթութեան կարեւորութեան մասին. այսպէս փակուեցաւ հանդէսը: Առաջնորդ Հայրն իւրայիններով ճաշեց Յարութիւն էֆէնտի Կիւրինլեանի հոյակապ տունն, ուր մնաց 1—2 օր: Զուգադիպութեամբ մը նոյն օրն հասած էին Ամերիկեան զոյգ մը զանգակներ հոլոլող առանցքներով Թալասի վարի և վերի թաղերուն համար: Վարի թաղին նուիրած է կաբապետ էֆ. Խուպէսէրեան, իսկ վերի թաղին Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան ի յիշատակ իր հանգուցեալ մօր Տիկին Հռիփսիմեայ: Եւ արդէն յաջորդ օրը, տօն Հռիփսիմեանց, Տիկ. Մարիամ Սէլեան, քոյր Կիւլպէնկեան Չէլէպիներու, Պատարագի հրաւիրեց զնորին Գերապատուութիւն որ սիրով յանձն առաւ և կատարեց: Նոյնպէս ընդունեց յաջորդ կիւրակիի հրաւէրը, Խուպէսէրեան էֆ.ի կողմէ եղած:

Ե. ԵՐԿԱԹԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՕՆԻԿ

Լուսաբուժութիւն.—Արեգակն էբր հոխանէիկ. — «Թ» ճառագայթները՝ բուժականութեան մէջ.— Անթափանցելի լոյսեր.—Ելեկտրական սպ.— Աղտոտ հէտս պղտոր մը.—Այժմ յառաջութիւնները:

«Այն տեղ՝ ուր արեւը չի մտներ, բժիշկը պիտի մտնէ» կ'ըսեն իրաւամբ շատ լրջամիտներ: Արդարեւ արեգակը մեծ մաքրող մ'է, մեծ դարմանիչ մը ամէն հիւանդութեանց, որոց ներքեւ կ'հիւծի հիւանդ մարդկութիւնը: Լոյսով բժշկութիւնը բուժականութեան մէջ նոր մեթոտ մը չէ. վաղնջուց վարպետներ նշմարած էին թէ ինչպէս բոյսերն՝ որք կ'խամրին զրկուելով արեւուն կենսարեր ճառագայթներէն, մարդկային մարմինն ալ պէտք ունի առատ լոյսի, իր յօրինուածութեան կանոնաւորութեան համար, պէ՛տք ունի պահպանելու համար գործարանաց այն հաւասարակշիռ վիճակն որ կ'կոչուի առողջութիւն: Երբ առողջութեան այս գործիչը բացակայ է, արեան գնտակները կ'պակսին, դէմքը կ'գունաթափի, ձեռքերը կիսաթափանց կ'ըլլան և մարդ էակը կ'խամրի. անողոք անարիւնութիւնը կ'սկսի: Հիւանդը պիտի աղաղակէ արե՛ւ, արե՛ւ, պարդեւատուն իր առողջութեան: Սակայն բժշկութիւնը, մինչեւ ցարդ իր օրինաց սահմանին մէջ չէր ընդունած, նուիրագործած չէր արեւով ողողումը կամ լուացումն—եթէ կարելի է այսպէս կոչել—: Այսօր հաստատութիւններ կան որ անարիւններու կ'ծախեն արեւով լուացում մը, ինչպէս ծծմբային, կամ թեփով կամ տերեւներով լուացում: Զուիցերիա, դեռ նոր բացուած արեւառութեան հաստատութիւն մը, ուր հիւանդներն աներդիք վրաններու տակ, տաքուկ, անուշիկ, ժպտուն արեւուն շողերուն տակ կ'դրուին թեթեւ հագուստներով:

Արեւը մահաբեր եւ զարհուրելի միքրոպներու վրայ բարկ ազդեցութիւն մ'ունի: Արեւն հականեխիչներու վեհապետն է: Տիւքլօ և Արլուան, հոյակապ Բասդէօրի վերլուծող ուղղութենէն ներշնչեալ՝ անժխտելի իմն հաստատած են թէ զօրեղ, կենսաբոյր լոյս մը կ'սպաննէ փոքր գործարանաւորութիւնները, շնորհիւ արեւանկարի տարրաբանական ճառագայթից: Տանիմարքացի գիտնական մը՝ Մ. Ֆէնսըն, աւելի թանկագին խուզարկութեան ձեռնարկած է, լուսոյ բուժական յատկութեանց վրայ քանի մը հիւանդութիւններու մէջ. ահա՛ թէ ի՛նչպէս. լոյսը կ'կեդրոնացնէ ոսպնակներու միջոցաւ մարմնոյ այն մասին վրայ զոր բուժել հարկ է. եւ այրումէ ազատ պահելու համար, ճառագայթները կ'անցնէ մը-Բիլէնի կապոյտի լուծիչ մը պարո նակող խողովակէ մը: Քիմիական ճառագայթացումն որ միայն ազդեցիկ է այս կերպ դարմանումի մէջ, պիտի չսահմանափակի վերնամաշկին վրայ, այլ և պիտի թափանցէ որոշեալ խորութեան մը մէջ, ամէնէն խորունկ վէրքերուն հասնելու: Իրաւ է թէ հիւսուածոց մէջ արեան ներկայութիւնը միայն կարմիր ճառագայթներու թափանցելի կ'ընէ զայն. լաւագոյն է ուրեմն արիւնը ճնշմամբ վանել այն մասէն զոր կ'ուզեն դարմանել: Ըստ Մ. Ֆէնսընի, արեգակնային լոյսն սկզբամբ պիտի ըլլար պատուական բուժականը, քանի որ քիմիական ճառագայթացմամբ հարուստ է. դժբախտաբար գործնականին մէջ շատ դժուարին է այդ: Առ այն գործածեց աղեղնաձեւ ելեկտրական լապտերներ, թէեւ

4,000 զօրեղ կանթեղներ պիտի չհակակշռէին զարեգակն։ Այսպէս, այդ գիտնականը կրցած է աղէկցնել լէ–բէ–օը, մարթային այն աղատ հիւանդութիւնը, լուսաբուժութեամբ, երկու ժամու մէջ։ Յաղթանակ մ'է այս որ կ'խոստանայ բարերար արդիւնքներ, եթէ ի նկատ առնուին հիւանդութեան այն զարհուրելի յամառութիւնն որ բուժականութեան զինարանին բոլոր խորագիտութիւններն ի դերեւ կ'հանէ։ Ըսենք միայն թէ արուեստական լոյսով արեւը փոխանակելու ընտիր գիւտը Տանիմարքցիինը չէ. ազոր հայրութիւնը գործնական, մի՛չտ գործնական Եանքիինն է։ Լուսաբուժութիւնն ո՛չ առաջէն լաւագոյնս կ'յարմարի անոնց ղեւացոյ, տենդոտ կեանքի պահանջմանց։ Անոնք արեւը փոխանակեցին իր նուազականոփն՝ ելեկտրականու–

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՍՄ. ՁԻՆՈՒՈՐՔ.—Վեհ. Սուլթանն իմանալով որ հելլէն սահմանագլխոյն վրայ գտնուող օսմ. զինուորներէ ոմանք Սքորպիւդ հիւանդութեան ենթարկուիր են, հրամայեց քննութիւն կատարել եւ զինուորաց բանջարեղէն տալ։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ Սքորպիւդ հիւանդութիւնը գոյութիւն չունի, այլ լինտերու բորբոքում, այն ալ հարիւրին չորս համեմատութեամբ, որ կարեւորութիւն չունի։

ՕՍՄ. ՀՊԱՏԱԿՆԵՐ. — Բ. Դուռը գրած էր հարկ եղած տեղերը տեղեկագրել թէ օսմ. հպատակները պատերազմի պատճառաւ ծովու եւ ցամաքի

…

պատասխանեն պատասխաններու յարձակմանց։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ջարը մխիթարական խօսքերով նամակ մ'ուղղեցերկիսս թագուհին նամակին ի պատասխան եւ յայտնեց թէ Աթէնքի դաշնիճը պէտք է գիւրութիւն ընծայէ, որպէս զի Տէրութեանց ջանքերն արդիւնաւոր ըլլան։

ՏՈՄՈՒՕ. — Կ'հերքուի էֆէնդի այն լուր թէ սահմանագլխոյ օսմ. զինուորք հելլէն բանակեալն անցած ըլլան։

ՎԻԵՆՆԱ. — Իբրեւ ստոյգ կ'ըսուի թէ Յունաստան ընդունեց է պատերազմական տուգանքը։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. ժողովոյ մէջ անցեալ Եչ. գաղթային նախարար Մր.

…

րին Նեղոսի Թարփիլնաւերու նաւատորմիկին հրամատար կարգեց զՄր. Քոլին Քէբըլ, նախորդ հրամատար Աղեքսանդրիոյ անգլ. հարբէլը պահականաւուն։ Այս նաւատորմիկ ցամաքի զօրախմբոց պիտի գործակցի Տէրվիշներուն դէմ։ Սուաքիմի ճամբով լուր առնուած է թէ Ապու-Համէտի և Պէրպէրի մէջ Տէրվիշներէ բազմութիւ անձինք դասալիք կ'ըլլան։ Ապահով կը նկատուի թէ եգիպտական բանակը Պէրպէր հասնելէ առաջ ընդդիմութեան պիտի չհանդիպի։ Պէրպէրի շրջակայքը՝ եգերական ցեղեր արդէն անգլեւեգիպտական բանակին կողմն անցեր են և մեծապէս պիտի նպաստեն Տէրվիշներու հաղորդակցութեանց գիծը խզելու։ Ապու-Համէտի յարձակումն առ այժմ յուլիս 18/30ին որոշուած է։ (Տե՛ս Ա. երես)։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.—Բունայէ նոր լուր չկայ։ Սահմանագլխոյ կողմերը Թոչիի

…

ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ԹՈՒՐՔ ԼՐԱԳՐԱՑ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

Տ Ո Ւ Ա Ր Ա Ն

…

ՏՊԱԳԻՐ
ՏԻՐԱՆ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
ԿԱՍՏՈՒՐԱՆԴ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅԺ
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէն վերջ իր բնակարանը, չէնի փողոց, թիւ 40։ 15–14

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուրբաթ Համար Արհեստներն որոշուեցան Ս. Յակոբայ Որբանոցին Խնամակալութեան կողմէ։ Յայտնի է թէ այս Խնամակալութեան անդամ են Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կողմէ երկու հոգի եւ Ուսումնական Խորհրդէն երկու հոգի, ատենապետն ըլլալով Նշան էֆ. Գուլպասեան և ատենադպիր՝ Պետրոս էֆ. Կարապետեան, եւ անդամք՝ Պօղոս էֆ. Բէրէսթէճեան և Լեւոն էֆ. Բանիկեան։ Չպիտի սպասել որ Ազգ. Արհեստանոցի նոր շէնք մտնենայ, Եւրոպայէն վարպետներ, մեքենաներ և գործիներ բերէ, և կազմակերպեալ ընդարձակ դրութիւն մ'ի գործ դնէ՝ արհեստ սովրեցնելու համար։ Մեր հայրեր ու պապեր ի՛նչ միջոցի կ'դիմէին իրենց տղաքներուն արհեստ սովրեցնելու համար, Խնամակալութիւնը նոյն միջոցն ի գործ պիտի դնէ պարզապէս։ Այսինքն՝ որբերն աշկերտ պիտի տայ քաղաքին մէջ աշխատող Հայ արհեստաւորներու, կամ առ՚ց Խալֆաներուն որք պիտի աշխատին Որբանոցին մէջ։ Վերջին ժամանակներս Ս. Յակոբ բերուած 30 որբեր կան որոց տարիքն է 15էն 18, և գրեթէ բոլորովին անուս են։ Ասոնք բոլորովին արհեստի պիտի պարապին, միայն իրիկուններն եւ կիրակի օրեր տարրական դասեր առնլով գրելու, հաշուելու եւն.։ Հայ կօշկակար Դամիանոս Փափազեանի քով չորս աշկերտ դրուած են, որոց ծառայութեան փոխարէն, կօշկակարն ալ վարպետ գործաւոր մը Ս. Յակոբ կ'ղրկէ՝ չորս աշկերտ հոն տեղւոյն վրայ վարժեցնելու։ Հայ դերձակներու քով երեք աշկերտ դրուած են, և դերձակ արհեստաւոր մ'ալ ի Ս. Յակոբ երեք աշկերտ պիտի պատրաստէ։ Հայ երկաթագործները 10 աշկերտ ուզած են, առայժմ չորս հատ կ'առուին, սպասելով գալիք որբերուն։ Երեւելի ատաղձագործ և կահագործ Սիրուն էֆ. Բէմպաճեան հինգ աշկերտ կ'առնու։ Թիթեղագործ վարպետ մը, որ զինկոյի և վառարաններ լարելու ամէն գործ ալ կ'կատարէ, վարձուած է ամսական 250 ղրշ.ով, իր արհեստը սովրեցնելու չորս աշկերտի։ Ոստայնանկ երկու արհեստաւորներ պիտի աշխատին Որբանոցին մէջ, թէպէտ այս ճիւղին կարեւորութիւնը գնահատելով, տեղ կ'պատրաստուի չորս ջուլհակի համար։ Պայտարութիւն ալ պիտի դասախօսուի, և Մինաս էֆ. Հազարապետեան ձրիապէս յանձն առած է շաբաթն երկիցս այցել Որբանոց և անասունները բուժելու արհեստը դաս տալ։ Քաղաք գալիք որբերն ամէն իրիկուն պիտի դառնան Որբանոց, միայն երկաթագործի աշկերտներն որք Ղալաթիոյ կողմը պիտի աշխատին, գիշերները վարպետներուն տունը պիտի հիւրընկալուին։ Հայ արհեստաւորներն յանձն առած են ցերեկի կերակուրն իրենք տալ, առաւօտեան նախաճաշն և իրիկուան կերակուրը մնալով Որբանոցին վրայ։ Վերոյիշեալ արհեստներէն զատ որոշուած կարեւոր արհեստ մը Գիւղատնտեսութիւնն է։ Խնամակալութիւնն 300 ղրուշի Երուսաղէմի Փոխանորդարանէն վարձած է Ս. Յակոբի մօտը գտնուած Երուսաղէմապատկան ընդարձակ գետինն, իր պարունակած տունով և երկու ախոռով։ Հոն կէս օրէն ետքն օրական չորս ժամ տղաքը պիտի սովրին կովապահութիւն, մեղուաբուծութիւն և հաւաբուծութիւն։ Հիւանդանոցն ունի 16 կով, 60 ոչխար, 2 ձի, եւն., որոց թւոյն վրայ յաւելում ընել կարելի է, քանի որ այս ճիւղ յառաջ տարուի։ Կարագի, պանիրի զանազան տեսակներ պատրաստել պիտի սովրին, մանաւանդ այնպիսի պանիր որ երկար ժամանակ կ'դիմանայ․ զի հայաբնակ տեղեր բնիկներուն վարդիս պատրաստած պանիրները հեռու տեղ ղրկուելու չեն յարմարիր։ Ս. Յակոբայ մէջ կան այժմ 190 որբ, նաև 60 որբուհի, որոց համար որոշուած է ձեւագիտութեան խնամեալ դրութիւն մը։ Ոստայնանկութիւն ալ պիտի սովրին որբուհիները։ Որբանոցին այս տարւոյ շրջանաւարտներն եւս արհեստագործ վարպետներու քով պիտի դրուին։ Երբ աշկերտք սկսին շաբաթական շահիլ, ատակը պիտի պահուի իրենց հաշւոյն, որ մը իրենց դրամագլուխ ըլլալու համար։ Որչափ ալ ամէն բան քիչ ծախքով ընել որոշուած է, բայց նոյն իսկ Որբանոցի մէջ արհեստանոցի տարրական գործիներն հաստատելու և նախնական նիւթեր հայթայթելու համար Խնամակալութիւնն իրեն յատուկ [illegible] մ'ունենալու հարկին մէջ է։ Այս ծախք մասամբ պիտի հոգացուի Որբանոցի դրամէն, մասամբ հանգանակութենէ։

—Կրօն. Ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ի Պատրիարքարան Նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Եպիսկ. Յովհաննէսեանի, և հետեւեալ որոշումները տուաւ.— Երզնկայի Մեղուցիկ գիւղին մէջ տեղի ունեցած ամուսնական խնդրոյն նկատմամբ քննութիւն մը կատարել տալու հարկ տեսնուելով, որոշեց յանձնարարել Բաբերդի առաջն. Տեղապահ Տ. Յովհաննէս վարդապետ Տ. Յակոբեանի որ անձամբ երթալով Երզնկա նոյն ամուսնութեան մանրամասն պարագայից վրայ քննութիւն կատարէ և արդիւնքը տեղեկագրէ։— Խասգեղի եկեղեցւոյ Ոսկերիչեան Տ. Միքայէլ քահանային կողմէ՝ նոյն թաղին եկեղեցիէն հրաժարելու և ուրիշ թաղի մը եկեղեցին հաստատուելու համար տրուած խնդրագիրը մերժուեցաւ։— Որոշուեցաւ որ 1898 տարւոյ Օրացոյցը տպագրուի հետեւողութեամբ Տօնացոյցի։— Կեսարիոյ Թեմերէն Ագսարայի եկեղեցւոյ Տ. Սահակ քահանային վերջին անգամ ազդարարուեցաւ որ փութայ դառնալ իր ծննդավայրն և հովուել տեղւոյն ժողովուրդը։ Եթէ յապաղեցնէ իր դարձը պիտի դադարի քահանայական ո և է պաշտամունք կատարելէ։— Աղթամարայ կաթող. Տեղապահ Տ. Արսէն վրդպ. Մարգարեան ծանուցած է թէ Վանայ Գաւառ. Վարչութեան, Խառն Ժողովոյ որոշմամբ Աղբակու Ս. Բարթուղիմէոս Վանուց վանահայր կարգուած է Աղթամարայ նախկին միաբան Տ. Կարապետ վրդպ. Ոզմեցի և Սքանչելագործ Վանուց Վանահայր անուանուած է Տ. Յակոբ վրդպ. Լէզկցի, և կ'խնդրէր որ յիշեալ վանահարք հաստատուին իրենց պաշտամանց մէջ։ Վանայ Խառն Ժողովոյ սոյն կարգադրութիւնք արժանացան Ազգ. Կեդր. Կրօն. Ժողովոյ հաւանութեան։ Ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաև այլ և այլ խնդիրներով։

—Եգիպտոսի նախկին Առաջնորդ Իւթիւճեան Տ. Գէորգ վրդպ. գրած է Աղեքսանդրիայէ թէ այս շաբթու Ֆրանսա կ'մեկնի իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար։

—Որբոց Խնամակալութեան Յանձնաժողովն այսօր ի նիստ գումարուելով ի Պատրիարքարան Նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ինչ ինչ կարեւոր կարգադրութեամբ զբաղեցաւ։

—Վաղն առաւօտ, որ է տօն Ս. Սահակայ և Մեսրովպայ, Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ տեղւոյն քարոզիչ Տ. Եզնիկ Ծ. վրդպ. Գալփաքճեան։ Ետ աւարտման ժամերգութեան, Ազգ. Խորհրդարանին մէջ մեծ շքով պիտի կատարուի Սահակ-Մեսրոպայ Իզմիրեանց Մրցանակաբաշխութեան հանդէսը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, ատենապետութեամբ Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի, և ի ներկայութեան Կրօն. և Քաղ. Ժողովոյ բոլոր անդամոց, ինչպէս նաև Ազգ. Վարչութեան ուրիշ խորհրդոց ու ժողովոց անդամներուն։ Հրաւիրեալ են նոյնպէս, մայրաքաղաքիս բոլոր բարձրաստիճան եկեղեցականները, գրագէտներն և ազգային լրագրաց ներկայացուցիչները։ Հանդիսավայրը զարդարուած է՝ բարերարին մեծադիր պատկերովն, և 1886էն ի վեր Իզմիրեան մրցանակի արժանացած բոլոր հեղինակութեանց ոսկեզօծեալ փառակազմ հատորներուն ցուցադրութեամբն, որ այս տարի մասնաւորապէս պատրաստել տրուած է։

—Այս գրական հանդէսէ յետոյ, տեղի պիտի ունենայ Ազգ. Վարչութեան Խառն Ժողովն ուր որոշուած է ծանօթ Ազգ.-Եկեղեցական խնդրոյն համար ներկայացեալ Տեղեկագիրը վերջնականապէս նկատողութեան առնուլ, և զայն տնօրինել։

—Այս երկուշաբթի Եդի-Գուլէի Ս. Յակոբայ եկեղեցւոյն մէջ յետ Ս. Պատարագի և ժամերգութեանց, ի ներկայութեան երկսեռ ուսանողաց եւ հրաւիրեալ անձանց, Ս. Փրկչեան Որբանոցի աշակերտաց տարեկան քննութիւնները կատարուեցան մի քանի եկեղեցականաց և Ազգ. Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան անդամոց կողմէ։

—Արմաշու Դպրեվանուց նորընծաներէն Տ. Թաթուլ վրդպ. Դուրեան, Պրուսայէ հրաւիրուած է՝ տեղւոյն Ս. Գէորգեան վարժարանին Տնօրէն-դասատու ըլլալու։

—Երէկ Կրօն. Ժողովոյ ներկայացաւ Բաղիշեցի Տիրացու Մարտիրոս Տէր-Սարգիսեանց Պռօշեանց, որ քաջ երաժիշտ է կ'ըսեն։ Քահանայ պիտի ըլլայ Բաղէշի Հինգ-Խորան եկեղեցւոյն վկայուած է ժողովրդական հանրագրութեամբ և քաղաքին առաժմեայ առաջն. Տեղապահ Տ. Գէորգ քահանայէն։ Կրօն. Ժողովն, յետ քննութեան, արտօնեց ընծայացուին ձեռնադրութիւնն, որ պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի։

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՄԵՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԷՆ կ'խնդրենք որ երբ գրութիւն մը յանձնուի իրենց՝ մեր հասցէին ուղղուած, իրենց կողմէ չխոստանան հրատարակութիւնը։ Ասիկա ո՛չ իսկ մեզմէ կախում ունի՝ շատ անգամ։ Մեր Գործակալներէն ընդունուած և հրատարակութիւն խոստացուած կարգ մը գրութիւնք անտիպ մնացած են, որուն համար չա՛տ կ'ցաւինք։ Բայց և ո՛չ իսկ Թերթին տէրն ինքն իրեն իրաւունք կ'վերագրէ Թերթն ասոր անոր խոհեր գործիք ընելու։

ԹՈՒՅՍԷՆ ի նպաստ այն ինչ ազգային գործիչին . . . այս սուրհանդակաւ գիր մը եւ դրամ մեզ ղրկող անձերուն ալ կ'իմացնենք թէ հանրային գործիչներու և հանրային գործերու վերաբերեալ հրատարակութեանց համար դրամ չենք ընդունիր։ Եւ որովհետեւ իրենց գրուածն արժէքէ զուրկ էր, գիրը զամբիւղը նետած ենք, դրամն ալ ետ տուած՝ զանոնք մեզ բերող յանձնակատարին։

ԱՐԺ. Տ. ՆԵՐՍԷՍ ՔՀՆՅ. ՆԱՃԻԿԵԱՆԷ (Բերայի Եկեղեցի) կ'խնդրուի պատեհ առթիւ մը հանդիպիլ Խմբագրատուն, ուր աւանդ մը կ'սպասէ իրեն համար։

ԴԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ գործակատարէն կ'խնդրուի Խմբագրատուն հանդիպիլ։

ԹԻՒՐԻՄԱՑՈՒԹԵԱՆ Մ'ԱՌԹԻՒ

Պատ. Ուսումն. Խորհուրդն իր վերջին նստի որոշումներուն մէջ կ'ըսէ. «Իսկ Բերայի ազգ. վարժարանաց քննութեանց առթիւ Ներքին տեսչին կողմէ եկած հրաւիրագիրն իբրեւ ոչ-պաշտօնական, նկատողութեան իսկ չառնուեցաւ։» Սոյն վարժարանաց քննութիւններուն առթիւ Տնօրէնութիւնս հրաւիրագիր ուղղած չէ Ուսումն. Խորհրդոյ. հրաւիրուած են միայն Բողէյի բարձրաստիճան և կրթասէր անձեր, ընդ որս նաև Տքթ. Թորգոմեան էֆ., և ոչ թէ Ուսումն. Խորհուրդն՝ յանձին իր Ատենապետին։ Ուսումն. Խորհուրդը Տքթ. Թորգոմեան էֆ.ին ուղղուած հրաւիրագրի մը անձնական հանգամանքն անուշադրութեամբ անտեսելով, և զայն իր Պատ. Ատենապետին միջոցաւ առ ինքն ուղղեալ, բայց պաշտօնական հանգամանքէ զուրկ հրաւիրագիր մը համարելով, տուած և հրատարակած է իր այս որոշումը՝ մերժումը արտայայտելու համար. սակայն այնպիսի անպատեհ ձեւով որ շատ տխուր տպաւորութիւն թողուց մեր վրայ, հակառակ այն յարգանքին ու վստահութեան արտայայտութեան զոր ընդունած էինք վերջերս յատենի իր ժողովոյն։ Կ'յուսանք որ Պատ. Խորհուրդը պիտի հաճի ուղղել այս թիւրիմացութիւնը, կ'փափաքինք միանգամայն գիտնալ թէ վարժարանի մը տնօրէնին կամ տեսչին «Ներքին Տեսուչ» տիտղոսն յիշուա՞ծ է Կազմ. Կանոնագրին մէջ։

Տնօրէնութիւն
28 յնս. 97. Ազգ. վարժարանաց Բերայի

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հաշուակալ անուանեցաւ, Մալիյէի խորհրդոյ անդամ Մուսթաֆա պէյ։

Կէօրիւճէ գաւառին կառավարչի օգնական անուանեցաւ Եանեայի երեւելիներէն Բասդաքի էֆ.։ Գայսէրիի գաւառին կառավարչի օգնական անուանեցաւ Համամճեան Յակոբ էֆ.։

Մ. ԿԱՆՊՈՆ.—Էքօ տը Բարի հաւանական կ'գտնէ որ Կ. Պոլսոյ դեսպան Մ. Կանպոն Լոնտոն փոխադրուի և ի Կ. Պոլիս իրեն յաջորդէ կամ Մադրիտի և կամ Պրիւքսէլի դեսպանը։ Այս վերջին կոմս Մոնդոլոն Կ. Պոլսոյ դեսպանատան մէջ խորհրդականի պաշտօն վարած է։

ՅՈՒԼԻՍ 14ի տօնին առթիւ այսօր Ֆրանսական Միութեան շէնքին մէջ հանդէս պիտի չկատարուի տիկին Կանպոնի առողջական վիճակին պատճառաւ։ Դեսպանն ու դեսպանուհին վաղը Ֆրանսա պիտի ուղեւորին։ Մ. Կանպոն այսօր ազգային տօնին առթիւ Բերայի դեսպանատան մէջ ընդունեց ֆրանսական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպանն ու դեսպանուհին 15 օրէն Պելկրատ պիտի երթան արձակուրդով։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ դեսպանն ու դեսպանուհին երկու շաբաթէն Չէթինիէ պիտի երթան արձակուրդով։

ԴԻՐ-ՄՈՎԱԿԱԼ Ահմէտ փաշա վերատեսուչ կարգեցաւ բոլոր թորփիլանաւերու։

ԴԱՍԹԸՄՈՒՆԻԻ նահանգին Տէֆթէրտար Մուսթաֆա պէյ փոխանորդաբար կ'վարէ կուսակալի պաշտօնը, մինչեւ որ ժամանէ նորընտիր կուսակալ Էնիս փաշա։

ԱՆԳԼ. դեսպանատան Ա. Թարգման Մր. Ելիեըզ, որ Լարիսա ու Թրիքալա գացած էր, երէկ Սելանիկէ Կ. Պոլիս դարձաւ։

ՌՈՒՍ Կարմիր Խաչի անդամք իրենց պաշտօնն աւարտած ըլլալով այսօր Ռուսիա կ'ուղեւորին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ազգային տօնին առթիւ այսօր մայրաքաղաքիս ֆրանսական տուներն և հաստատութիւնները զարդարուած են ազգ. դրօշով և ի պատիւ Հանրապետութեան, պուլկարական գործակատարութիւնն իր պաշտօնարանին վրայ պարզած է իշխանապետութեան եռագոյն դրօշը (կանաչ, սպիտակ և կարմիր), նմանապէս ռումանական դեսպանատունը դրօշ պարզած է։

ՏԻՄԵՏՈՒԲԱՅԻ Գայմագամի օգնական Յակոբ Եավէր էֆ. երէկ իրիկուն պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշայի ընդհ. քարտուղար Մէհմէտ Արիֆ պէյ, որ հիւանդ էր և Հէյպէլի կղզւոյն մէջ կ'դարմանուէր, երէկ մեռաւ։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն հարցման մը ի պատասխան ծանոյց թէ երբ ո և է կողմէ առանց դատ պահանջելու, միայն ոստիկանութեան տեղեկագրով հարցաքննութեան ենթարկուած ամբաստանեալի մը համար դատաստան տեղի չունենալու որոշում տրուի, անձնական դատախազէն պէտք չէ հարցաքննութեան ծախք առնուլ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.—Անգլ. շոգենաւի մը նաւապետը, կինն ու մեքենավարն երէկ մակոյկով Քարանդինայի պաշտօնատունն երթալու ատեննին, օդին սաստկութենէն մակոյկն սկսաւ ջուր առնուլ և ընկղմելու մօտ էր, երբ անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցան։

—Առջի գիշերն անգլ. շոգենաւ մը Կէլիպօլուի առջեւ փոքր առագաստանաւ մը ընկղմեց։

ԴԻԱԿ ՄԸ.—Երէկ առտու Կիլլոսանէի արքունի փուռին առջեւէն դիակ մը գտնուեցաւ, որ ութ օր առաջ խեղդուած կ'երեւէր։

ՊԱՅԱԶԻՏԻ մզկիթին բակին մէջ գտնուած մեծ թմբին երէկ յանկարծ տապալեցաւ, բայց վտանգ մը չպատահեցաւ։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 13 յուլիս.— Երեսփ. Ժողովն որոշեց Տր. վիճաբանել Մ. Անդրէ Պուայէի հարցապնդման վրայ ի մասին օրուան արտաքին գործերու։

—Մադակասքարէ վերջին լուրեր կ'ծանուցանեն թէ խաղաղեցուցման գործը կ'շարունակէ։ Թանանարիվի և Թամաթավի միջեւ ճամբաներն ապահով են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ի Բասէլ երկու կառախումբ իրարու զարնուեցան։ Երեք մարդ մեռան և տասն վիրաւորեցան։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ֆերտինանտ իշխանն իր եղբօր Սաքս-Քօպուրկի Ֆիլիբ իշխանին մօտ գնաց, ուր մէկ երկու օր պիտի մնայ՝ Ռումանիա երթալէ առաջ։

ՍԵՂԱՆԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՇԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Մէկ երկու օրէ ի վեր Շակարանը կայուն վիճակ մ'ունի։ Գիներն անփոփոխ են գրեթէ։ Նմանապէս Եւրոպական հեռագիրներն ալ։ Այս առտուան առնուած Բարիզի հեռագիրն է՝ Քոնսոլիտը 20-70 սանթիմ և Լոնտոնինը 20․53 սանթիմ։ Երէկ հաշուեյարդարումի օր ըլլալով, Քոնսոլիտին տարբերութիւնը չորոշուեցաւ.—[illegible] եղաւ —իսկ Երկաթուղիին 22.5 սանթիմհատ գլուխ—բան մ'որուն լեզուէն խաղացողները միայն կ'հասկնան գրեթէ։

—Հազար Քոնսոլիտի համար օրական Սդիլանգը կ'արժէ 15 ոսկի և ութօրեան 4.5 ոսկի։— Այս իրիկուն և վաղ առաւօտ Բարիզի հեռագիր չի սպասուիր ֆրանս. ազգ. տօնին պատճառաւ. Բարիզի Շակարանը գոց է։

Փ Ա Կ Ո Ւ Մ

Օսմ. քոնսոլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		23	19
Ամէնէն բարձր գին	»	23	22
Ամէնէն վար գին	»	22	18
Ռումէլիի երկաթ. գոց. ֆր.		107	25
Ամէնէն բարձր գին		107	62½
Ամէնէն վար գին		107	—

Բ Ա Ց Ո Ւ Մ, 2 Յուլիս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.	23	22
Ռումէլիի երկաթուղի ֆր.	107	50

ՏՕՔԹՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերաղառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, ըստ տարիքի, ժամանակի, եւ այլոց արհեստաւորաբար։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Չըպուգճեանց դէմ)։

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսովէլի փողոց ամէն օր։

Ե. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

Օսմանիյէ	»	—	—
Ռէժի	»	—	—
Օսմ. Պանքա	»	13	20
Քրէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7	07
Երկրագործական Պանքա	»	9	—
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.	»	3	10
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4	01
Թրամուէյ բաժնեթ.		682	20
» Ժուիսանս		232	20
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		495	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	330	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	454	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան Օ. Ո.		4	50
» մէկ ամսուան »	»	—	—
Ռում. երկ. ութ օրուան »	»	—	—
» » մէկ ամսուան »	»	—	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	10
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	—
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108	08
Ռուպլի Թղթադրամ Օ. Ո.		8	57

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		109	½
Փարիզ 3 » ֆր.		22	95
Ֆիօրին մանտա »		10	87½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՇԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Յուլիս

Օսմ. քոնսոլիտէ Սէրի Ա. Ա. Ո.		66	—
» » » Բ.	»	37	37
» » » Գ.	»	22	50
» » Դ.) բաց.	»	21	50
) գոց.	»	21	56
Փոխառութիւն Գասապա	»	82	50
» Օսմ. 3½%	»	99	—
Օսմ. Կայս. Պանքա Գ.Կ.	»	12	56
Այտընի երկաթուղի	»	15	—
Եգիպտական Միացեալ	»	107	25
Անգլ. քոնսոլիտէ Գ. Կ.	»	112	75
Հելլենական 5% Գ.Կ.	»	24	50
Մոնոբոլ հելլենական 4%	»	27	50
Ռանթ » 4%	»	21	—
Պուլկ. փոխառ. 6% 1888	»	98	50
» Նոր » 6% 1892	»	99	—
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25	250
Դրամագեղչ	»	2	—

ՎԻԵՆՆԱ, 13 Յուլիս

Փոխան. Փարիզի վրայ ֆիօր.		47	65
» Լոնտոնի վրայ	»	119	90
Ռումէլիի երկաթուղի	»	57	50
Օսմ. Ռէժի	»	159	50

ՓԱՐԻԶ, 13 Յուլիս

Օսմ. քոնս. Սէրի Դ.) բաց. ֆր.		21	65
) գոց.	»	21	70

Կլերն՝ ամէնէն ճարտար բժիշկն է տգիտութեան, նա պիտի կրթէ մեծերը. Նա պիտի քարոզէ միշտ հաւատք, յոյս, սէր և ուսում. Նա պիտի սերտէ նախնեաց ամբողջ մատենագրութիւնը։

ՏՔԹ. ՃԻԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ ջղաց, ծննդաբերական և մորթային հիւանդութեանց.—Բերա, Մեծ Փողոց, Թիւ 4, Միսք փողոցի գլուխն, ուր ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի։ 21—30

» » » Բ.		»	—	—
» » » Գ.		»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի		»	109	—
Ռախօրիգէ		»	448	—
Մաքսատուն		»	—	—
Օսմ. Ռէժի		»	336	—
Օսմ. Կայս. Պանքա Գ.Կ.		»	566	—
Ֆրանս. Ռանթ 3%		»	104	40
Քրէտի Լիոնէ		»	777	—
Պանք տը Բարի	»	»	861	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	»	—	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	»	94	20
Սպանիական արտաքին	»	»	62	53
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25	105
Դրամագեղչ		»	2	—

ՊԵՐԼԻՆ, 13 Յուլիս

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		92	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	110	80
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	90	75
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	305

Տ Ե Ղ Ա Փ Ո Խ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

ՏՈՔԹ. ԳՐԻԳՈՐ ԱՏԻԼԵԱՆ իր բնակութիւնը Մաքրիգիւղ Սազըլ-Աղաճ Ֆրէնկ Քիլիսէսի փողոց Թիւ 20 տունն հաստատած ըլլալով, ըստ առաջնոյն ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի Դուռ-Գաբու Սթասիոն Ճատտէսի Զարիֆեան էֆ.ի դեղարանն, ամէն Եշ. Ճրբ. իսկ առաւօտ և երեկոյ Մաքրիգիւղ Արդարեան էֆ.ի դեղարանն և կամ իւր բնակարանն իրեն դիմող հիւանդները կ'դարմանէ. ամէն Դշ. կէս օրէն վերջ ձրի յիշեալ դեղարանին մէջ։ Մասնաւոր դարման ներքին և արտաքին հիւանդութեանց և ծննդական գործարանաց։ 4—10

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆ ԵՒԼՆ. ԼՈՒԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

ԼԷՍՍԻՎ ՏԻՒ ԺԷՆԻՆ

ԾԱԽՔԻ ԵՒ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՅԼՈՑ ՀԱԿԱՆԵԽՈՒՄ

ԿԱՐԵՒՈՐ.— ԼԷՍՍԻՎ ՏԻՒ ԺԷՆԻՆ ԲՆԱՒ ՉԻ ՄԱՇԵՑՆԵՐ

ԵՒՐՈՊԻՈՅ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ 100,000,000 ՔԻԼՕ ՏԱՐԵԿԱՆ ՍՊԱՌՈՒՄ

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԿԵՐՊԸ՝ ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԻՆ՝ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՔԱՓԷԹԻ ՎՐԱՅ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ամէն տեղ և ի մասնաւորի՝

ՊՈԼՍՈՅ ԿՈՂՄԸ՝

Կ. Սուրէնեան՝ Կամուրջին գլուխը և Կասը գիւղ.

«Երին պիր Չէշիտ» Պահճէ Գաբու.

Եղբարք Գասապեան Պահճէ Գաբու.

» Ծաննի՝ Կամուրջին գլուխը.

ԲԵՐԱՅԻ ԿՈՂՄԸ՝

Տօն Մարշէ՝ Բերա.

«Էքոնոմիք» Սօսիէթէ Գօ-Օբէրաթիվ.

«Ալիմանթասիօն» Բերա Մեծ Փողոց Թ. 311

Ընդհ. Ներկայացուցիչք Արեւելքի

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Թէհաֆէի Խան, Ստամպօլ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադրաւոր ապահովութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան փառահաբար գիրենք ներկայացնել. Նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

‹ՄԱՐԻԹԱՅՄ›

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կր. սենեականերն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼ. 200 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ
Հաշուեկշիռ 'ի 31 Մայիս 1897

ԳՈՅՔ

	Ֆր.
Պատրաստ դրամ սնտուկին և սպանքաներուն մէջ	112,984,907.51
Առեւտր. թուղթեր	664,074,376.25
Որբոռ	91,454,516.15
Ընթացիկ հաշիւք	327,011,441.08
Երաշխաւորութեամբ փոխատուութիւնք	108,059,297.04
Բաժնեթուղթ, մուրհակ, պարտաթուղթ և պետական արժեթուղթ	10,55?,966.59
Անշարժ կալուած	30,000,000 »
Զանազան հաշիւներ	13,390,413.41
	1,357,525,918.03

ՊԱՐՏՔ

Աւանդ դրամ և ի տես մուրհակ	405,507,699.87
Ընթացիկ հաշիւք	487,198,398.60
Ընդունուած փոխանագիրք	122,113,877.07
Պայմանաժամով մուրհակ	63,829,252.36
Զանազան հաշիւներ	38,876,690.13
Պահեստք	40,000,000 »
Դրամագլուխ	200,000,000 »
	1,357,525,918.03

Հաշուետումարներուն յար և նման է.
Նխգհ. Վարչ. Խորհրդոյ Ընդհ. Տնօրէն
ՀԱՆՐԻ ԺԷՐՄԷՆ Ա. ՄԱԶԸՌԱ

ՇՈԳԵՆԱՒՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑՆԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջև կանոնաւորապէս Բանող
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղեւորաց և ապրանքներու փոխադրութեան նաւաղչեքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 1

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ - ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակարաններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիններով։
Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գաբու, Անանիաստիս խան, 12, 13, 14

THE
LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀԻՄՆԵԱԼ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ՅԱՆԴԻԼԱ
Lancashire Insurance Buildings
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,511,280 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնն, ամէն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահկարասի ու ապրանքներու վրայ [illegible] տաւոր պայմաններով [illegible]

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնս [illegible] ասաւհանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափաքիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներն, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։
Նոր հանուած պայմանագրութեան տեսակ։
Տինչիրսկան ապահովագիր անժխտելի։
Առանց ի ճամփան և ղահույս մասնակցութեամբ։
Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond, Sellar and Co.) Պոնտ Սելլէր և Ընկ. Բիւչիւք Թինէլ խան, Ղալաթիա։

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

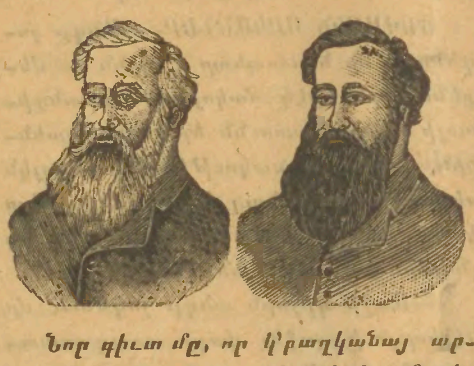

Նոր գիւտ մը, որ կ'բաղկանայ արմատներու նիւթէ ու խոտերէ, մազերու գոյնը սեւի կամ շագանակագոյնի կ'վերածէ բնականին նման։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերը կ'վերածուին բաց շագանակագոյնի և կամ մութ սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է որ այս ներկ ուրիշներէն գերազանց է և այնքան բնականին նման է որ մանրադիտով դիտողն անգամ կ'խաբուի։ Մազերուն անկումը կ'արգիլէ, թեփերը կ'վանէ ու մաքուր կ'պահէ մազերը։ Գործածութեան եղանակը. — Գործածելէ առաջ սրուակն աղէկ մը շարժել յետոյ փոքր չափ մը սպունգի մէջ դնել և սանտրով կամ խոզանակ մը թեթեւ մը թրջելով մազերուն լաւ մը քսել, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջել. մինչեւ չորնալը գլուխը բաց կենալ։ Վաճառատեղին է Թուրքիոյ մէջ իր միակ գործակալին Էտմոն Գարուանայի. անգլ. ընդհ. մթերանոց՝ 95—97. Ղալաթիա, Եիւքսէք-գալտըրըմ, Վօյվօտա, Կալաթա-Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանին մօտ։

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԸՐ

ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԵՐԱ. — Մեծ-փողոց կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ. — 1. Սինկէր խան, Թիւնէլի եռին։ 2. Գարաքէօյի մօտ թիւ 120, Շիշլիի Թրամուէյներու կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ. — Սիրքէճի, Հօճա-փաշա, Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 11։

ԲՈՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազ, հարբուխ, լռնչ կարճառութեան, շնչարգելութեան դէմ, ևն.

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ափոփելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, ևլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խախտումներով գիշեր ցերեկ հազցող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս աննման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլիւէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրքունը Հագըը էֆ., բնակեալ Տօփա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ սատակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վօյվօտայի պահականոցին քով, թիւ 95-97, Պ. Էտ. Բարուանայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՈՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորգր. ԷՍԱՏ ՀԱԳԳԸ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմոնտ Բարուանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վօյվօտա փողոց Թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի և Աւրէ-Բոսթընի միջև ամիսը երկու անգամ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Էտրուրիա	7718	Մարաթոն	2403
Սէրվիա	7391	Ադլաս	2393
Ուրանիա	7268	Սարակոսա	2166
Բավոնիա	5587	Թարիֆա	2246
Սէֆալոնիա	5517	Բալմիրա	2144
Կալլիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սայթիա	4557	Մորոգգօ	1855
Ալէբբօ	2143	Պրիթիշ Քուին	735
Քէտար	1876	Քարինդիա	5598
Շէրպուր	1614	Սիլվանիա	5598
Գադալոնիա	4845	Քամբանիա	12950
Պոթնիա	4531	Լուքանիա	12950

Թրէնէֆորտ շոգենաւը նաւպ. Բրէսըր, եկաւ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ԺՈԼԻ գործակատար
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 4
Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպս	2500
Վամէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնիւս	3500	Նէրդիս	2500
Անիւպիս	3000	Բերա	2250
Ապօր	3000	Օսիրիս	2250
Անօրիւս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքօնի	1500
Ֆարոս	2750	Կրէն	1500

Մարէօթիս շոգ. նաւապետ Պրաուն ամսոյս 12 ին Լիվըրբուլէն հոս կ'հասնի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Նº 38, Պապը Ալի Ճատտէսի

(23)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՏՈՒՔԴՈՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Միոյն կրօնասիրութեան և միւսին անհաւատութեան միջեւ իրաւարարի կացութիւնը դիւրին չէր դժուարութենէ։ Եթէ ամուսինը պաշտպանէր, Բոնշիդան դժգոհ պիտի թողուր։ Եւ իր կենաց անխռով քաղցրութիւնն այս տան մէջ որ իր անկապտելի իրաւունքը դարձած էր, պիտի վտանգուէր։ Իր եպիկուրեան անձնասիրութիւնը թելադրեց իրեն ձեռնպահ մնալ։

Եւ սակայն քիչ մ'աւելի լայն տեսութեամբ պիտի ըմբռնէր թէ այս գերագոյն ժամուն առիթ ընծայել Բոնշիդայի որ իր գառնուռոյց սիրտը սփոփէ մինչեւ իսկ մեղադրանքներով, համեմատական խաղաղութիւն մը պարգեւել էր անոր սրտին։ Յանդուգն նախաձեռնութեամբ մը Թալվան պիտի կրնար ամէն ինչ ազատել։ Եւ ո՛րքան դժբախտութիւններ ու տառապանքներ խնայած պիտի ըլլար անոնց, զորս խնայելու համար միտքը սաստիկ կ'զբաղեցնէր։

Առաւօտ մը, Ռամոյի տունն հասնելու ատեն, փողոցի դռնէն սխալ, սպասաւորներուն դէմքին վրայ տեսաւ վշտալի արտայայտութիւն մը։ Ուղղակի բժշկին գրասենեակը գնաց և գտաւ իր բարեկամն, որ գրասեղանին առջեւ նստած, մտահոգ կերպարանքով բան մը կը գրէր։

—Է ուրեմն, ի՞նչ կայ, հարցուց Թալվան։ Այս տան մէջ ամէն ոք տակն ի վրայ կ'երեւի...

Ռամօ ոտք ելաւ և ծանր ձայնով մը ըսաւ.

—Տիկին Էժվարէ այս առաւօտ ժամն երեքին մեռաւ...

Լռութիւն մը տիրեց, երբ թէ այս տան մէջ մահուան ներկայութիւնը՝ խօսքը սառեցուցած ըլլար այս երկու մարդոց շրթանցը վրայ։

Ցիմարաբոյժը պատուհանին քով գնաց և գլխիկոր թաչուններն որք գիրար կը հալածէին պարտէզին մէջ, մտադրաբար դիտեց։ Յետոյ ձեռքը ճակատին կարկառելով.

—Ըրած կորուստդ մեծ է։ Զոքանչդ կը գնահատէր զքեզ արժանապէս... Բարի կին մ'էր։ Բայց քիչ մը բացատրեցէք ինձ, ինչպէս եղաւ որ մահն այսքան արագ եկաւ...։ Երէկ լաւ էր, առանց դժուարութեան կը խօսէր, կ'ուզէր ոտք ելնել...

—Այո՛, կանթեղին վերջին լոյսերը մարելու մօտ մէյմ պայծառ են... Այս գիշեր կանչեցին զիս... Ուշաթափ եղած էր. վերակենդանացուցի զինքը... Բայց այս առաւօտ նոր նուաղում մ'ունեցած էր և ամէն խնամք անօգուտ եղաւ։ Ինչպէս գիտես, կեանքին տէրը մենք չենք։

—Եւ կի՞նդ, հարցուց Թալվան մտատանջ։

—Զարհուրելի հանդարտութիւն մը ցոյց կուտայ և չարտասուեր։ Այս վիճակ շատ հոգ կը պատճառէ ինձ։ Իմ կողմէս հաճեցէք իր սենեակն երթալ. թերեւս պիտի յաջողիք լացնել զինքը։ Մեծ սփոփանք մը պիտի պատճառէք իրեն։

—Կ'երթամ։

Ցիմարաբոյժն առաջին յարկն ելաւ, և առանց դրան զարնելու, սրահը մտաւ։ Կէս մթութիւն կը տիրէր հոն։ Վանդակները դեռ չէին բացուած։ Դրան ձայնէն, անորոշ մէկն ոտք ելաւ։ Թալվան, որոյ աչքերը շլացած էին լոյսէն մութին անցնելուն համար, անշարժ կը մնար, երբ Բոնշիդայի ձայնը լսելի եղաւ խուլ ու դրեթէ հեղձամղձուկ։

—Կը տեսնէք որ դժբախտութիւնը չուշացաւ։

Եւ ըստ սովոր Թալվան հիմակ օրօշակի կը տեսնէր զայն, իր առջև կանգուն, բոլորովին սեւեր հագած, գալկադէմ և աչքերը փայլուն։

—Եկէք, ըսաւ Բոնշիդա։ Դուք կը սիրէիք զայն և նա ալ զձեզ կը սիրէր... Պիտի տեսնէք, երջանիկ է նա, կարծես թէ կը ժպտի իր քունին մէջ։

Դեռատի կինը նրբանցքին վրայ նայող դուռ մը բացաւ։ Տիկին Էժվարէի սենեակը, ճրագաղարդ մատուռ մը պէս լուսաւոր, երեւցաւ Թալվանի։ Սեմին վրայ կանգ առաւ ապշած, թէպէտեւ մեռելներ տեսնելու վարժուած ըլլար։ Մահճակալին խորն ընկողմանած էր Բոնշիդայի մայրը, ծաղիկներով շրջապատուած, խաչելութիւն մը կուրծքին վրայ, իր արծաթափայլ մազերն հազիւ կը տարբերէին սպիտակութենէն։ Անկողնոյն ոտքին կողմը, գթութեան քոյր մը, աթոռի մը վրայ նստած, աղօթքներ կը կարդար։ Աչքերը վեր չառաւ, և շարունակեց իր աղօթքն։ Իր շրթունքներուն շարժիլը կը տեսնուէր, բայց իր դէմքն անկարեկիր էր։

Բոնշիդա ծնրադրեց, իր մօրը ձեռքն համբուրեց, նորէն ոտք ելաւ, յետոյ յափշտակեալ ձայնով մը ըսաւ.

—Եկեղեցւոյ վերջին խորհուրդները կրցայ մատակարարել տալ անոր։ Երկնից շնորհիւ վերստին ուշաբերցաւ և մեռաւ իր մեղքերուն համար թողութիւն գտնելով։ Հիմա Աստուծոյ առջեւ է և կը պաշտպանէ, կը յաջողէ զիս, և իր աղօթքներուն շնորհիւ անհրկբայ եմ թէ օր մը վերստին պիտի գտնենք զիրար երանութեան մէջ և յաւիտենականութեան համար։ Գթութեան քոյրն ընդհատեց իր ընթերցումն և միմեջեց յոյժ քաղցր ձայնով մը.

—Ամէն։

Յետոյ վերսկսաւ իր աղօթքը։ Թալվան մտիկ ըրած էր առանց պատասխանելու։ Կը յիշէր թէ օր մը իր մայրն ալ տեսած էր, յաւէտ անբարբառ, իր մահուան անկողնին վրայ ընկողմանած։ Նախկին վիշտերու յորձանքը, զոր սպառած կը կարծէր, մինչեւ իր աչքերն ելաւ, կամաց մը խոնարհեցաւ և երեսը խաչակնքեց։ Այս հաստատամիտ և ծանրագլուխ մարդուն կողմէ պարզօրէն կատարուած այս հաւատոյ գործին առջեւ, Բոնշիդա զգաց որ իր սիրտը կը պայթէր կուրծքին մէջ։ Այն ատեն Թալվանի ձեռքը բռնելով քաշեց տարաւ զայն, երբ թէ իր մօր մահուան վիշտէն զատ ուրիշ վիշտ մը՝ սրբապղծութիւն ըլլար այս սենեկին մէջ, և խանդալար այս յուսահատութենէն վամ, վառ և յուսահատութենէն վամ, գոչեց հեկեկանօք.

—Ո՛հ, եթէ ուզած ըլլար ինձ հետ աղօթել, ինձ հետ հաւատալ, ո՛րչափ պիտի սիրէի զինքը։

Դ.

Թալվան, անտարակոյս, ակամաւոր յիմարաբոյժ մ'էր, վասն զի կրցաւ Բոնշիդայի յիմարութեան առջեւն առնել։ Լսելի ըրաւ անոր պէտք եղած խօսքերն, անոր միտքն անդորրելու համար, և այս յաջող արդիւնքն առանձինն ձեռք բերելու գոհունակութիւնն ունեցաւ։

(Շարունակելի)

Թարգմանիչ Բ. Մ. ՊՕՋԱՃԵԱՆ